

Beograjski kolegi so te dni začeli javno diskusijo o statusu študentov...

tribuna

LIST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

ST. 10

LJUBLJANA, 31. MAJA 1955

LETO. V.

Delo univerzitetnih organov

Organi družbenega upravljanja na univerzi razpravljajo o personalnih in finančnih stvareh...

Zadnji plenum Centralnega odbora ZSJ je ugotovil, da so naše organizacije v veliki meri pasivizirale glede reševanja šolskih problemov...

Osnovna naloga organov družbenega upravljanja in upravljanja je trenutno sestava fakultetnih statutov in s tem v zvezi učnih načrtov in programov...

Negativna karakteristika, ki velja skoraj za vse univerze v Jugoslaviji, se odraža v dosedanem načinu dela organov družbenega upravljanja...

Ali so morda tvorci zakonskega predloga pomislili, da vpisovanje semestrov lahko preneha tudi zaradi česa drugega...

Po predlogu Centralnega odbora bi naj status študentov trajal eno leto po absolutoriju...

Diskusija okrog tega vprašanja pri nas zaenkrat še ni aktualna, bo pa s sprejetjem osnutka našega republiškega zakona o univerzah prav gotovo postala...

Teden farmacevtov in medicincev

Študenti farmacije in medicine v Beogradu so, kakor že več let, tudi letos priredili vsak svoj teden, kjer so pokazali uspehe svojega dela in priredili več kulturnih in športnih prireditev...

Farmacevti so imeli svoj teden od 4 do 10 aprila. Na razstavi industrijske proizvodnje zdravil in umetniških fotografij iz življenja in dela študentov so prikazali najrazličnejše vzorce zdravil in zelo uspele fotografije iz znanstvenega in družabnega življenja študentov...

Tudi program tedna medicine v Beogradu je bil zelo pester. Razstavna združenja medicincev, strokovna predavanja, literarni večer literarnega kluba Medicinac, strelsko prvenstvo, nogometna tekma, šahovski turnir in velika zdravstvena akcija v medicinskem naselju Jabučje...

V PRICAKOVANJU

Na filozofski fakulteti v Beogradu so v teku zadnje priprave za nov statut. Pri sestavljanju so naleteli na več težav in obstaja več mnenj med katerimi vsako zavzema svoje stališče...

Na 3. strani objavljamo poročilo našega posebnega dopisnika s celjskega gledališkega festivala

Jože Javoršek

orgánov

lekcijo znanstvenega kadra, ki je na malih fakultetah zaradi neosnovanega porasta nujno povzročil upadanje ravnih. Vprašanje razvoja posameznih oddelkov sedanjih fakultet zopet v fakultete, je stvar določenega procesa...

Ce bi tretirali problem visokošolskega študija odgovornost in upravičenost samostojnosti te fakultete, kot osnovne enote znanstvenega dela. Če bi tretirali problem visokošolskega študija odgovornost in upravičenost samostojnosti te fakultete...

Topel sprejem na PRIMORSKEM

Festival primorskih študentov je trajal 9 dni - Bilo je 42 prireditev, pri katerih je sode lovalo 130 študentov in obiskalo 12.000 ljudi

Prvi festival primorskih študentov predstavlja veliko manifestacijo študirajočih primorske mladine med svojim ljudstvom. To je bil tudi glavni vodil, ki nas je spremljal, ko smo kovali načrta za tako obširno kulturno manifestacijo...

na festivalu nastopilo samo šest skupin: pevski zbor KPS, igralna družina KPS, igralna družina postojanskega akademskega kluba, igralna družina tržaškega akademskega kluba, literarna skupina in grupa študentov-sportnikov...

di) in v Kanalu, kjer so navzoči stali celo izven dvorane zaradi pomanjkanja prostora in je zbor dvakrat nastopil (nad 500 ljudi). Skupina, ki je izvajala Bogom (Nadaljevanje na 2. strani)

Primorski študentje so v Solkanu položili vence na grob padlih borcev

Kmalu bo prišel čas, ko bomo spet šli v hribe. Planinsko društvo Univerze se pridno pripravlja na poletno sezono

Zakon o štipendijah

Četrty osnutek zakona o štipendijah je izdelan. Ta naj bi končno rešil vrsto pomanjklivosti v sedanjem načinu štipendiranja in stimuliranja študija. Dosedanji način podeljevanja štipendij ima več slabosti in tudi negativnih posledic...

pridejo vsa ta sredstva v roke najpotrebnejšim, ki to služijo ne samo po socialnem kriteriju, temveč tudi s svojim uspehom pri študiju.

Niti podjetja, niti komune niso imele pravega kriterija pri podeljevanju štipendij. Kontrola študijskih uspehov ni bila redna, ali pa je sploh ni bilo. Posebno, ker se je največ štipendij, posebno podjetij, dajalo na podlagi osebnih dogovorov, ne pa na konkursu...

Številne štipendije so se dajale brez kakšnih formalnih pogojev in pogodb, kar je rodilo neodgovorno enostransko uklinjanje ali neizpolnjevanje obveznosti. Nekateri so prejeli celo dvoje štipendij ali pa otroški dodatek in štipendijo.

Višina štipendije dosedaj ni bila niti približno določena. Tako so nekatera podjetja dajala štipendije višje od osnovne plače kategorije, ki jo bo štipendist imel ob nastopu službe.

Podjetja in komune se tudi sedaj ne zanimajo dovolj, da bi štipendirala študente tistih grup, ki njim niso potrebne.

kot n.p.r. akademij ali umetnostne zgodovine in podobno.

Večji del te anarhičnosti velja predvsem za ostale univerzitetne centre, vendar tudi pri nas ni vse v najlepšem redu.

Novi zakon o štipendijah predvideva ukinitve otroških predvideva ukinitve otroških doklad za vse študente fakultet, umetniških akademij in visokih šol. Sredstva, namenjena za otroške doklade študentov fakultet, se prenesejo v fond za štipendiranje.

To je osnovna rešitev, s katero naj bi se dokončno stimuliral visokošolski študij ter pravilno razporejanje družbenih sredstev, namenjenih za materialne potrebe študentov.

Osnovne določbe tega zakona Štipendijo lahko prejema oseba, katerih skupni dohodek gospodinjstva ne presegajo 10.000 dinarjev na osebo. Višina štipendije za redni študij na fakulteti ali umetniški akademiji je do 6.000 dinarjev mesečno. Z republiškimi predpisi se lahko za poedine stroke študija ali vrste lole odredi tudi manjša štipendija.

Ena oseba lahko, po pravilu, prejema samo eno štipendijo. Če prejema dve ali več, ne sme biti skupna vsota večja od predpisane višine. Vsega tega je potrebna za prejemanje vseh štipendij privolitve glavnega dajalca štipendije.

Štipendije dajejo republiški Izvršni svet, ljudski odbori okrajev (mest, mestnih občin s posebnimi pravicami) iz svojih fondov za štipendije. Lahko tudi gospodarske organizacije, njihova strokovna združenja (komore in sl.) ter zadruga in zadruga organizacije.

ŠTIPENDIJE SE PODELJUJEJO SAMO NA PODLAGI KONKURSA

Dajalec štipendije in štipendist morata napraviti pogodbo o štipendiji, ki mora vsebovati določbe o višini, načinu izplačevanja in trajanju štipendije, o vrsti šole; o obvezni študenta, da redno obiskuje predavanja, vaje in seminarje ter pravočasno polaga kolokvije in izpite.

V pogodbi je lahko tudi določeno, da štipendist po končanem študiju ostane določen čas v službi dajalca štipendije.

Načelno vprašanje

Ob najnovejšem sklepu Centralnega športnega odbora

Ze v prejšnji številki Tribuna smo seznanili naše bralce, da so na zadnji seji Centralnega športnega odbora v Beogradu sklenili, da bodo odslej nastopali na študentskih prvenstvih sami tisti igralci, ki niso registrirani pri kakršni koli športni zvezi. Ob tem se je pojavilo mnogo vprašanj, verjetno tudi nekaj takih, ki jih na CO niso niti predvideli.

Ta odločitev je brez dvoma ena najboljših pomembnih v zadnjem času, saj bo, če bo obveljala, skoraj v celoti izpremenila športno življenje na univerzi. Vsi tisti, ki so doslej nastopali na študentskih prvenstvih, bodo sedaj lahko tekmovali samo v prvenstvih tekmovalnih, ki jih prireja Zveza športnih delavcev, medtem ko ne bodo imeli pravice nastopati na domačih - to je študentskih tekmovaljih. Ali je ta odločitev pravilna ali ne - na to je težko odgovoriti.

Kaj je pozitivnega pri tej odločitvi? Predvsem to, da bodo morale študentske športne organizacije odslej mnogo bolj skrbeti za masovni šport, če bodo hotele doseči uspeh na meduniverzitetnih tekmovaljih. To je seveda tudi cilj in namen tega sklepa. Moramo namreč priznati, da v vseh naših športnih organizacijah premoledno gledamo na tiste športnike, ki bi radi igrali odbojko, košarko, nogomet ali kaj drugega za razvedrilo, za zabavo. Moramo tudi vedeti, da smo obljubili (konkretno mi pri Olympii) študentom medfakultetna tekmovalja v obliki lig. To naj bi bila tekmovalja, ki bi bila dostopna najširšemu krogu študentov. Doselej te naše obljube še nismo izpolnili, pričeli so le nogomet, vendar še ne moremo reči, ali so uspeli v tem, da tekmovalje na tem prvenstvu tudi tak, ki ne igrajo nogometa v drugih klubih. Kot vemo, so na

prejšnjem prvenstvu igrali vsi aktivni nogometaši - od Toplaka do Belcerja. To brez dvoma ni naš cilj. Prav zaradi tega bi moral uvesti medfakultetna prvenstva za tiste športnike, ki aktivno ne sodelujejo v kakih športnih klubih. Ta tekmovalja bi morala biti stalna, ker bi s provizoričnimi turnirji (takim »nestalnim« športnikom samo škodovali. Če pregledamo vse te lastnosti sklepa CO, bomo pridili, da je pameten in umesten.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Konec prihodnjega meseca bo v Dubrovniku svetovni kongres III. mednarodne gledališke organizacije v okviru UNESCO. Kongresa se bo udeležilo okrog 150 gledaliških delavcev z vseh delov sveta. Jugoslovanska dramatika bo na festivalu zastopala tudi ljubljanska Drama s Križevno dramo »V agoniji«.

Znanstveniki ali pedagogi?

Na pobudo ZŠJ zagrebške univerze je bila od 25.-27. aprila v Zagrebu medfakultetna konferenca predstavnikov ZŠJ filozofskih fakultet Zagreba, Beograda, Ljubljane, Sarajeva, Skoplja in Novoga Sada. Cilj konference je bil, da se uredi medsebojni odnos in delo organizacij ZŠJ filozofskih fakultet FLRJ.

Pri vprašanih ideološko političnega dela, fizkulture, kulturne dejavnosti, ni prišlo do kakih večjih problemov, ker se družbeno politična dejavnost študentov večinoma razvija v istem okviru in po istih načelih, ki odgovarjajo statutu ZŠJ.

Večje razlike in problemi so se pojavili pri razpravljanju o družbenem upravljanju, vzgoji študentov, režimu študija in učnih programih. Fakultete se vse premočno zanimajo, da bi vzgojile študente v duhu socializma. Po programu fakultet imajo

študenti večje možnosti, da postanejo znanstveni delavci, kot pa pedagogi, ki bodo vzgajali našo mladino. Delegati so zahtevali, da se da večji poudarek na vzgojo bodočih socialističnih pedagogov. Tudi prevelik obseg snovi, posebno pri sistemu A in B predmeta, je velika ovira za diplomiranje v 4 letih in se tako študij podaljša na 5 in 6 let. Nekateri predmeti imajo zelo pomanjkljivo in nejasne programe, zato so na konferenci zahtevali, da se pri izdelavi statuta izdelajo s pomočjo študentov in ljudi iz prakse podrobni učni programi. Zaradi neenakega gledanja na naloge filozofske fakultete je tudi velika razlika v sistemu študija posameznih fakultet, kar ustvarja težave pri prestopu z ene na drugo fakulteto. Potrebno je, da se uprave in sveti fakultet med seboj posvetujejo in določijo, ali naj fakultete vzgajajo predavateljski kader za srednje šole, ali znanstvene delavce.

Poseben problem je vloga študentov pri družbenem upravljanju univerz, ker fakultete zelo različno tretirajo pravice študentov pri družbenem upravljanju, posebno pri vprašanih, ki se neposredno nanašajo na študente. Fakultetne uprave morajo dati študentom vse možnosti, da sodelujejo pri vseh vprašanih, kjer bi njihovo sodelovanje lahko koristilo.

Ze izgotovljeni statuti nekaterih fakultet uvajajo zopet stare načine omejevanja študija. Tako so v Zagrebu ukinili svobodne roke za absolvente in slušatelje četrtega letnika. Govorijo tudi o tem, da bo študent izgubil pravico do diplomiranja dve leti po absolutoriju. Na konferenci so bili mnenja, da tak način postavlja študenta na nivo srednješolskega in ni v skladu z zakonom o univerzah in našim splošnim družbenim razvojem.

O zaključkih konference so seznanili vse fakultetne uprave in svete. Prav tako so zahtevali, da morajo na vseh medfakultetnih konferencah profesorji sodelovati tudi študente, ker le tako je možno plodno in resnično sodelovanje med profesorji in študenti.

Ljubljana je polna kulturnih spomenikov, katerih sploh ne opazimo in jih pravzaprav najdemo preko arhivov, ali pa nam jih pokažejo tuji. Na sliki vidimo zanimiv kamen iz 14. stoletja, ki stoji v stari Ljubljani in na katerem je napis v stari nemščini: Bodi pravičen in se nikogar ne boji! Baje je nekdo tu stala tržna tehnična in so ob tem kamnu strogo kaznovali tiste, ki so hoteli goljufati.

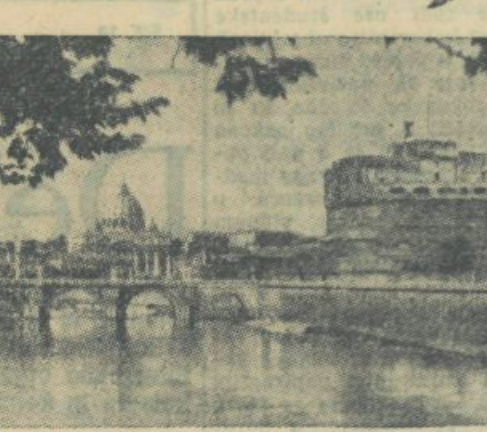

INDIJA Nezadovoljivo zdravstveno stanje

Zdravstveno stanje Gujerata se tekom zadnjih 14 let ni bistveno izboljšalo. Pri zdravstvenih preiskavi, pri kateri so pregledali 4000 študentov, so ugotovili, da je zdravje študentov zelo slabo. Skoraj vsak 4. študent bi moral nositi očala, povprečna teža študentov ni zadostna. V poročilu se predlaga uvedba športnega tekmovanja na univerze, s čimer naj bi se dvignilo zdravstveno stanje študentov.

MED ŠTUDENTI PO SVETU Študentje-delavci v Italiji

Za ceno kakšnih žrtev študirajo študenti iz delavskih družin. Sedanje štipendije so pravzaprav miloščine in ne podpore

Turistični del Rima, ki navdušuje toliko turistov

Pojav tako imenovanih študentov-delavcev, to je študentov, ki morajo delati, da lahko študirajo, ni danes v zahodnih državah nobena redkost. V Franciji je na primer med študenti 34%, med študentkami pa 25% zaposlenih. Tudi v Italiji je ta pojav še prerastel v problem, o katerem študenti precej razpravljajo in vedno bolj glasno zahtevajo njegovo rešitev.

Problem študentov-delavcev lahko uvrstimo med vse tiste številne probleme, ki jih je rodilo povojno italijansko življenje, kajti pred vojno je bil ta pojav v sedanjem obsegu neznan. To nam postane razumljivo, če malo pogledamo stati-

stične podatke, ki govorijo o socialni strukturi študentov. Leta 1931-32 je po statističnih podatkih večina študentov izhajala iz tako imenovanih boljših slojev (rentniki, industrialci itd.), le 3,11% študentov je bilo delavskega porekla. Od študijskega leta 1931-32 do l. 1951-52 se je število študentov v Italiji povečalo za trikrat. To povečanje je povzročilo večji dotok študentov iz srednjih in delavskih slojev. Prav to pa je vzrok temu pojavu študentov-delavcev.

Vprašati se namreč moramo, za ceno kakšnih žrtev ti delavski študenti študirajo svoje otroke in kakšne žrtev morajo sami otroci doprinesiti, če hočejo študirati? Če vemo, da študent v Italiji, ki študira na univerzi, porabi mesečno srednjo delavsko plačo, potem si že lahko predstavljamo. Toda postavljamo se vprašanje, ali bo delavec s tako plačo — in tu pride v poštev tudi več kategorij uradnikov — ali bo tak delavec delal cel mesec samo zato, da bi vzdrževal sina na univerzi. V takih razmerah ne preostane premožnim mladim ljudem drugo, kot da sami mislijo na svoje vzdrževanje. Priljubljeni so tako deliti svoj čas na delo in študij. Torej na dve dejavnosti, ki vsaka zase zahteva energijo človeka. Ti ljudje se po navadi ne čutijo študente, ampak prej delavce. Zanje je univerza le kraj, kjer se kdaj pa kdaj polaga kakšen izpit in kjer se plačujejo takse. O kakšnem akademskem življenju pa sploh ni govora.

Največ študentov-delavcev je med študenti prava in ekonomskega študija, da je le redki opravljajo delo, ki bi bilo v kakšni zvezi z njihovim študijem. Najslabše je v tem oziru seveda za tiste, ki delajo v zavarnih pri strojih in opravljajo po osem ur na dan le nekaj enostavnih, utrujajočih gibov.

Med študenti-delavci moramo poleg tistih, ki imajo kakšno kolikor toliko stalno zaposlitev, šteti še vse tiste, ki pod silo razmer opravljajo najrazličnejša priročnostna dela. Razne inštrukcije so nekaterim le sredstvo, s katerim se mesečna

zavota, ki jo pošlje oče, nekako zaokroži, drugim pa je to edini vir dohodka. Večina teh študentov ne obiskuje predavanj, ampak si celo podpre preskrbi, kakor pač more.

Se nekoliko težji je položaj študentov iz provinc, ki zaradi slabih ekonomskih razmer ne živijo v univerzitetnih središčih, temveč se tja vozijo morda le po enkrat na teden, in to tudi po 100 km daleč.

Najhujše pa pride za vse študente takrat, ko ne dokončajo študija v predpisanih 4 do 5 letih, kar se dogaja zaradi mnogih objektivnih težav zelo pogosto in jih zadenejo posebne višje takse. Temu se pridruži še ponižujoča zavest, da so še toliko let v breme družini.

Italijanski študentje zahtevajo od države pomoč, predvsem pa zahtevajo revizijo sedanje sistema štipendiranja. O sedanjih štipendijah pravijo, da so le slabo prikrita miloščina — ali v najboljšem primeru — nagrada. V svojih zahtevah se sklicujejo na pomoč, ki jo dobivajo študentje v nekaterih zahodnih državah: Švedski, Franciji, kjer baje priznavajo študenta za delavca in smatrajo, da ima njegovo delo, to je intelektualno pripravljajo, tudi ekonomsko vrednost. Zahtevajo, naj bi banke in druge kreditne ustanove dovoljevale študentom brezobrestno posojilo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

IFL mednarodna LIGA prijateljstva

IFL je gibanje mladine in so ga ustanovili v glavnem za mlade ljudi, za sodelovanje med pripadniki različnih narodnosti. To je prostovoljna, nepolitična, nestraniška in netrovska organizacija. Njen namen je priširiti mednarodno prijateljstvo različnih dežel z uvedbo počitniških centrov, z medsebojnimi obiski, dopisovanjem itd. Njen cilj je podpreti duha prijateljstva in vzajemne strpnosti med ljudmi na svetu in zagotoviti stalne pogoje za mirno sodelovanje.

V avgustu leta 1931 je Noel Ede, lastnik neke vile v Peacehavenu na jugovzhodni obali Anglije prišel na idejo, da bi povabil nekaj tujih mladih ljudi na obisk v prijateljsko ozračje, da preživijo prijetne počitnice. Večja družba se je zbrala 28. septembra 1931. v Brightonu, ko je bila ustanovljena IFL.

Naslednje leto se je ta poskus ponovil v večjem obsegu. IFL je skušala ljudem nuditi za malo denarja potovanje v tujino, zveze z ljudmi različnih dežel. IFL si je pridobila 14 hiš v Angliji za počitniške centre. (Cena je bila 1 funt na teden za hrano, stanovanje in izlete). Obiskovalci so bili Angleži, Belgijci, Francozi, Nemci. Bil je to tako navdušeni nad idejami in metodami IFL, da so po povratku domov takoj organizirali v svojih krajih enake centre in tako razširili IFL po Evropi.

Danes ima IFL okrog 150 klubov v Evropi in to v Avstriji, Belgiji, Britaniji, Danski, Finski, Franciji, Irski, Nemčiji, Nižozemski, Italiji, Norveški, Švedski in Švici. Drugod so še v Avstraliji, Kanadi, Indiji in na Srednjem Vzhodu. Nove klube pa še dalje ustanavljajo, kot na primer na Ceylonu, v Pakistanu, Egiptu, Iranu, Zahodni Africi in v ZDA.

Prijateljstvo gradi v IFL v vsakem kraju klube, ki organizirajo predavanja, filmske in druge zabave. 15. maja je bil v Moskvi film prikazan naš umetniški film »Burca« po motivih Ivana Vojnoviča drame Ekvinokcij. Film je bil toplo sprejet.

debatne večere, obiske v drugih deželah, tečaje tujih jezikov itd. in pomagajo tujim obiskovalcem, da se počutijo kot doma.

Junija 1933 je prvič zagledal svet v več jezikih mesečnik Friendship News in februarja istega leta je bila tudi prva internacionalna konferenca.

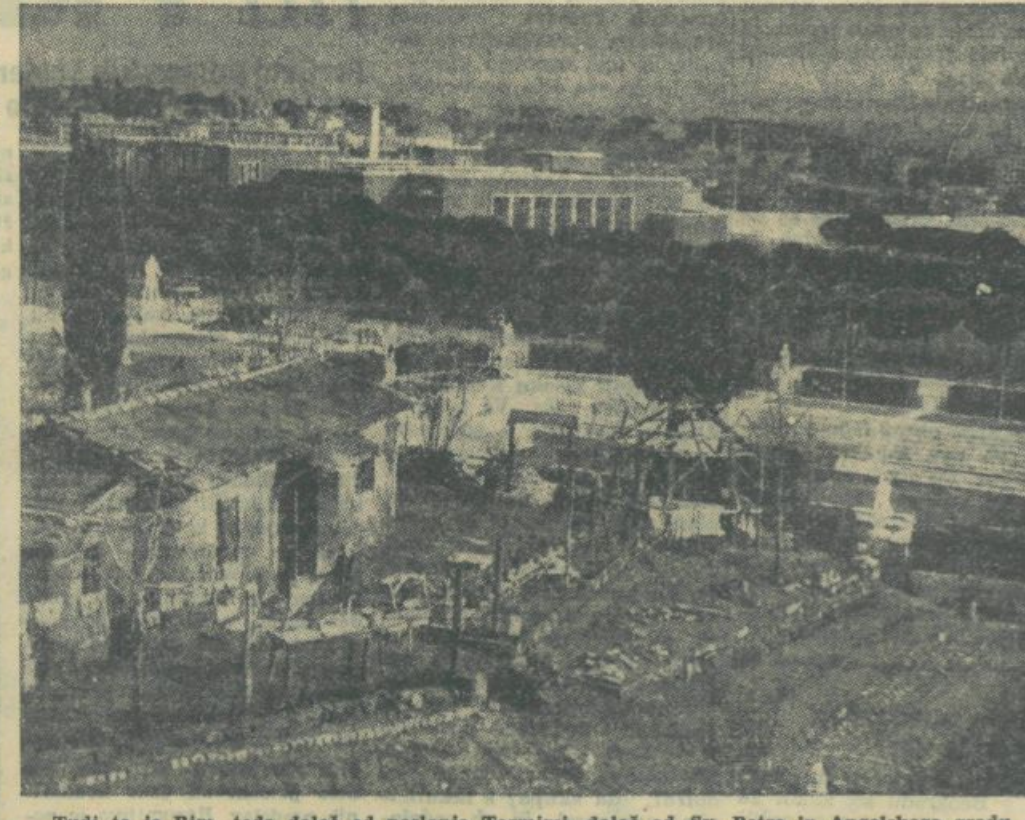
Leta 1939 je bilo že 52 mednarodnih počitniških centrov v dvanajstih državah.

IFL prireja v vsaj 12 različnih državah preproste, a dobre počitniške centre ali tabore, kjer se mladina spoznava in se krepi tovarštvo in se vzgaja v razumevanju. Večje ekskurzije in ogledi znamenitosti imajo iste namene in posledice. Marsikje je mogoče stroške za potovanja in preživljanje znižati s prostovoljnimi prispevki, s prostovoljnimi delom. Nekateri klubi izdajajo tromesečne programe dela svojega kluba in počitniškega centra. Centrala v Londonu pa izdaja mesečnik »Friendship News« v nekaj jezikih.

Izbuh vojne je prekinil potovanja v inozemske centre. Člani so se razkropili po edincih ali pa so bili na vojaških delih in to je onemogočilo tedenske sestanke. Kontakti z inozemskimi člani pa niso bili prekinjeni. Našli so se razni kanali in razne poti za te zveze. Londonski center je leta 1942 najel stavbo in tako odprl prvi stalni center IFL, kjer so lahko člani sprejeli kadarkoli.

Po vojni je bila IFL takoj obnovljena in članstvo se je zelo pomnožilo. Splošno je bil stik z drugimi državami mogoč le s korespondenco in ustanovljen je bil dopisni biro. Sebe 1946 leta so bili v Angliji, Holandiji, Franciji, Švici, Danski in Belgiji odprti počitniški centri in omogočena potovanja. Sedaj pa so klubi že v mnogih krajih Evrope, zveze so tudi v Avstraliji, S. Kitajsko, Japonsko, Ameriko in Indijo. Ideja IFL centrov raste. Prvotna načela prijateljstva in razumevanja so ostala, njim se je še pridružilo načelo pomoči. Ustanovljene so bile rehabilitacijske službe za otroke okupirane Evrope. Preko lige podpirajo številne, pomoči potrebne družine.

Dušan Novak

Tudi to je Rim, toda daleč od poslopja Termimi, daleč od Sv. Petra in Angelskega gradu

Topel sprejem na Primorskem

(Nadaljevanje s 1. strani)

rove »Raztrgance«, pa je imela nad 250 ljudi v Vipavi, Bovcu in v Crnem vrhu, v ostalih krajih, kjer je ta skupina gostovala, pa ni padlo število navzočih pod 200. Dramska družina Postojnskega akademskega kluba, ki je igrala komedijo »Človek, ki je videl smrt«, pa je imela največ obiskovalcev v Senožečah (nad 250), v Sežani (230) in v Renčah (nad 200). Literarno-glasbena skupina je žela mnogo uspeha v Sežani pred 150 gledalci in v Novi Gorici ter Idriji. Tudi igralaska družina Tržaškega akademskega kluba je doživela veliko udeležbo v Stanjelu in na Mostu na Soči.

Na festivalu je bil povsod najprisrčnejše sprejet in deležen največjega priznanja morali zbor KPS. Ponekod so povelji celo drugič nastopiti. Na svoji poti so nastopili tudi v bolnišnici TBC v Senožečah in v Sežani s celotnim programom, pravtako pa tudi za laborantke, obveznike predvojaške vzgoje in za šole. V Cerkmem so dobili v poklon sliko partizanske bolnišnice »Franja« s posvetilom. Največ priznanja pa sta pevskemu zboru izrekla Tolmin in Kanal. Igralsko družino »Raztrgance« pa so najlepše sprejeli v Bovcu, kjer so jim podarili šopke nageljnov in jih povabili na družabni večer. Nič manj

prisrčno niso bile sprejete tudi ostale skupine.

Pri ljudeh je vzbudila precejšnje zanimanje festivalska brošura, ki jo je izdal in uredil pripravljavni odbor prvega festivala primorskih študentov. V njej so našli vse spore in komentarje k posameznim izvedbam in skupinam. Tudi življenje primorskih študentov je v njej prikazano na lep način.

Po celotnem gostovanju so se vse sodelujoče skupine zbrale 15. maja v Novi Gorici, kjer se je zaključil I. festival primorskih študentov. Po športnih prireditvah je bila popoldne komemoracija pri spomeniku padlih borec v Solkanu, kjer smo se s pesmijo in vencem oddelili spominu naših fantov, ki so prešli svojo kri za svobodo. Nato smo vsi skupaj odšli pred hišo študentke Milojke Strukljeve, ki je darovala svoje mlado življenje v prepričanju, da bo tudi na primorska tla nekoč posijalo sonce svobode. Tam smo našli Milojki zapeli in se poklonili njenemu spominu. Zvečer smo priredili svečanost akademijo, ki ji je prisostvoval tudi rektor ljubljanske univerze dr. Anton Kuhelj, ki je dal priznanje primorskim študentom za storjeno delo in velik uspeh. Po akademiji smo študentje imeli zabavo v hotelu Sabotin. Ponoči pa so posamezne skupine in posamezniki začeli odhajati nazaj v Ljubljano. Vižintin

Razvoj študentskega gibanja med obema vojnama

S. KREMENSEK

Vsekakor moramo tem ljudem, ki so samozavestno vzklili: »Ne Moskva, ne Rim — Ljubljana! Ta lepi kos slovenske zemlje«, priznati veliko aktivnost, realen in presejalno pravičen pogled na stvar. Stali so v prvih vrstah borbe za popolno univerzo, za laboratorije in inštitute, za akademski dom in menzo, za ustanovitve slovenske glasbene akademije, protestirali so proti šolninam in nepravičnemu razdeljevanju štipendij. V tudi z univerze smo šli... bavili smo se s problemi slovenskega šolstva, dokazovali potrebo slovenskega kulturnega sveta... opozarjali na propadanje slovenskega gospodarstva sveta... se ustavljali pri položaju slovenske vasi in slovenskega delavstva, kritizirali državni proračun... se mudili ob zasedanju banovinskega sveta... Težimo za tem,

da se končno prebijemo do svobodne slovenske politike. Pogoj javnega dela sta nam kvaliteta in krediliteta.

Ob vsej tej aktivnosti naprednih študentov, pa tudi glasilo »1951« ni moglo mimo sledečega ugotavljanja, da večina študentov stoji ob strani, da se dela v glavnem le po strokovnih klubih, kjer gre je za izdajo skript in ekskurzij. Pri tem pripominjamo, da so za ozko strokovnost predvsem grupe tistih, ki so blizu vladajočim in tako ne razumejo, da mora biti strokovnost več, da je treba s širšim in globljim pogledom dvigniti življenje od nižjih, prvotnejših na višje, popolnejše stopnje.

POSKUS ENOTNEGA NASTOPANJA PROPADEL

Ko je sredi leta 1937, brččas zaradi pomanjkanja finančnih virov, list »1951« prenehal, izgovorilo poročevalsko vest o delovanju naprednih študentov iz njihovih glasil. Tako smo le

enostransko obveščeni o zdravstveni akademskih društev v Akademski narodni blok v marcu 1938. leta po dogodkih na Češkem, ko se v interesu narodne solidarnosti slovenska akademska mladina Aleksandrove univerze odrekla vsem medsebojnim trenjem in pri tem izjavlja, da je težak svetovno političen položaj, v katerem se je preko noči znašel ves svet, posebno mali narodi, združili vse študente v enotni akademski blok, s čimer dokazujejo neomajno narodno in državno zavest. Enostransko poročanje je namreč v tem, da smo obveščeni predvsem le s »Stražine« strani, da je »Akademski narodni blok« postal izrazito strankarsko-politično orodje združenih levicarjev »a liberalnih skupin, kar je privedlo do tega, da so katoli. družbe razen »Zarje« po nekaj mesecih iz tega enotnega bloka izstopili. Tudi o narodno-obrambnih taborih, o Akademski strelski legiji, o poteku Mi-

rovne kongresa študentov Jugoslavije, ob katerem so od straharjev in njihovih pristavev organizirani ljubljanski študentje vzklikali dinastiji, krščanski Evropi ter zahtevali razpust »Slovenskega kluba«, nam manjka avtentičnih poročil.

Za nasledovanje miselnosti slovenskega študenta v tem času bi bilo treba poznati tudi socialni sestav v posamezne študentske grupacije vikiženih članov. Tega iz časopisja skoraj ni mogoče razbrati. Na osnovi sklepanj pa lahko bržčas brez zmotne trditve, da je vrsto katoliških fanatikov polni predvsem študentski kader iz slovenske vasi, ki je bil materialno dostikrat oslonjen na domače faroze. Tako pridemo do paradoksnega ugotovitve, da se je za resnično ljudske odnose, za enakost, za napredne ideje sploh, boril v precejšnji meri tisti del študentov, ki jih njih socialni položaj prav gotovo ni tiral na pot take borbe.

Težko bi bilo izrpati vse faktorje, ki so vodili k takemu stanju. Zdi se mi, da nikakor ne smemo zavržati krivde na propagandne uspehe ali neuspehe, čeprav je v študentskih glasilih tolikokrat izražen obup nad nekritičnostjo med študentskimi vrstami, nad nizko razgledanostjo in pomanjkanjem

vsake širše prizadevnosti, kajti študentje, ki so v družini res delali, ki so se res borili za takšne ali drugačne ideje, seveda ne spadajo v vrste mrtvaških indiferentnežev do sveta in soljudi.

Vsekakor je odigral pri tem najpomembnejšo vlogo kapital, ki se v borbi za svoje borilске najemnine predvsem na klerikalni strani nikakor ni štedil. Vincentijeva kongregacija in podobna katoliška društva so skrbeli za svoj naraščaj in mu prav gotovo omogočala tudi daljše sedenje na univerzi, če so to zahtevali.

To omenjam zato, ker se »Straža v viharju« pogosto pritožuje nad tem, da se ljudje iz marksistično orientiranih grupacij prepisujejo po absolutoriju iz fakultete na fakulteto, dočim mora študent iz kmetijskih vrst skrbeti, da čimprej pride do svojega vsakdanjega kruha. Res pa je prav gotovo tudi to, kar razberemo iz klerikalnega in nacionalnega časopisja, da so siromasnejše študente odbiljali nekateri, katero situirani vodilni komunisti, dobri je njih socialni položaj omogočal posejanje po kavarnah, elegantnosti v obleki in prirejanje družabnih zabav.

Manj uspeha kot klerikalci so imeli nacionalisti, ki so polast-

nem priznanju mnogo bolj skoparili z denarjem. Tako so se moralni izdajalci v praksi malomeščanski, puhlim in maloborbenim kadrom uradniških sinov in hčera, ki jim je bila nacionalistična ideja prav gotovo najbližja.

Zelo zanimiva bi bila slika socialnega sestava tistih študentov, ki so polnili vrste liberalnega katolicizma. Gre tu za tistih 250 fantov in deklet, ki pod imenom zarjani tvorijo, kakor pravijo sami, ur in neodvisen katoliški rod. V počitnicah 1939 so se zbrali nekako po vzoru francoskih katoliško-socialnih taborov na bohinjskem tečaju, kjer so poudarjali, da so za naraven in realen prijem slovenske resničnosti. To še posebej zato, ker se zavedajo, da bo sredi iger zunanepolitičnih sil moral slovenski narod prastati veliko preizkušnjo in bo dočivil edinstveno priliko, kjer bo moral zastaviti vse sile za celotno rešitev slovenskega problema, ob čemer bodo vsa skupinska in ideološka trenja maio pomembna. »Ko bo nastal v Evropi nov red, nova pravica in ko bo zmogovala slovenska misel, naj nastane z našo pomočjo tudi zedinjena slovenska domovina in prične živeti svobodno slovenski človek, ki ga hočemo.« Tak

GLEDALIŠKI PREGLED

Slavko Strnad in Nada Božičeva v »Dež v pomladni noči«

Jože Javoršek JE NAJVEČ OBETAJOČI SLOVENSKI DRAMATIK

(Dnevnik s celjskega festivala) Ponedeljek, 9. maja
Čeprav se je prvi festival slovenske in jugoslovanske sodobne drame v Celju uradno pričel že v soboto, z gostovanjem Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane, ki je uprizorilo Cankarjevo »Hlapca«, smo gledali še danes prvo od petih slovenskih krstnih predstav: dramo Miloša Mikelnja »Dež v pomladni noči«.

Drama je pisana izrazito na pacifistično tezo, kajti — kakor avtor sam pravi v gledališkem listu — vojna je gnusna, pa naj bodo ljudje, ki jo bijejo, pošteni ali zli. Vendar se ta obtožujoči krič proti sleherni vojni izgubi v zelo zapleteni in skonstruirani zgodbi, ki je dramaturško precej ohlapna in medla. Glavne osebe, kolaboracionist doktor Pavle Belak, njegova hči Helena, njegova pokojna žena, Helena Gornik, njen oče, major Gornik, major Stare, poročnik von Flenshof in partizana Andrej in Peter so papirnati značiji, ki nimajo med seboj jasno izžihanih odnosov. Poleg tega te osebe prihajajo in odhajajo z odra brez notranje logike in dramaturške nuje.

Podoba je, da avtor ni bil kos preobitni snovi in da je marsikatero zavolano situacijo reševal s pomočjo »deus ex machina«. Vendar bi bili Mikelnju krivični, če bi naštevali samo slabe strani njegove drame, kajti njegov dramski prvenec ima tudi nekaj dobrih elementov. Med te šteje v prvi vrsti presenetljivo tekoči dialog, dasi bi lahko tudi temu očitali, da ni vedno dramaturško funkcionalen. Isto velja za nekatere moderne tehnične prijeme (retrospektivni prizori), ki jih je avtor uveljavil v svoji drami. Uprizoritve je bila kvalitativno od literarne predloge in levji delež za to gre režiserju in scenografu Miletu Korunu, vendar velja pohvala bolj za sceno, kakor pa za režijo.

Igralci so se trudili, da bi vili svojim figuram čim več življenja: v tem prizadevanju je bil najbolj uspešen Pavle Jeršin.

Torek, 10. maja

Drugi slovenski dramatik, ki je stopil v akvavivno, kakor so hudomušno imenovali celjsko Mastno gledališče v času krstnih predstav, je bil vedno vesel Vasja Ocvirk s svojo komedijo »Tretje ležišče«. Njegovo delo bi se dalo morda najbolj točno označiti za bulvarno komedijo, toda brez tiste ostre satire na aktualne politične, kulturne in sploh vse pereče probleme, ki jo ta gledališka zvrst ima v svoji domovini — Franciji. Ocvirk je vse dejanje osredotočil okoli enega samega domisla: tretjega ležišča. Če si oglejemo na kratko vsebino njegove komedije, nam bo ta ugotovitev postala takoj jasna. Pisatelj Maks Javor stanuje s svojim prijateljem v hotelski sobi, ki ima poleg dveh postelj še strelje ležišče, ki je na razpolago prehodnim gostom. Vsak večer dobi Javor in njegov prijatelj novega sestanovca in vsa komedija je pravzaprav le zaporedje več ali manj duhovitih skečev na račun teh priložnostnih gostov.

Menda se je Ocvirk sam zavedal, da je nemogoče zgraditi komedijo na enem samem domislu in zato gledatelj je bomo dogajanje »obogatila« s sarnjimi glavnega junaka, v katerih nastopa vrsta oseb, od direktorja založbe, ki ga priganja, naj konča obljubljeno delo, pa do zveste prijateljice Muze, ki mu pomaga, da konča svoje delo. Razen nekaterih posebej dobrih dvotipov je Ocvirkova komedija dolgočasno ponavljajoče istih situacij, ki pričnejo

malo bolj zahtevnega gledalca kaj kmalu utrujati. Delo je postavil na oder Hinko Kosak, ki je pravilno izlučil redko posejane satirične bodice in dal komediji živahno odsko podobno Morda bi bila uprizoritve mnogo bolj učinkovita, če bi glavni junak nastopil v avtorjevi maski, kajti komedija ima pravzaprav avtobiografski značaj. Od igralcev mi je najbolj ugajal Albin Penko, ki je upodobil deželana, ki je vedno v »ročkah«. Svojo vlogo je igral tako imenitno, da so nekateri zlobneži trdili, da ima v steklenici, ki je bila v Ocvirkovi komediji zelo važen rekvizit, pravo zganje.

Sreda, 11. maja

Branko Hofman je v svoji drami »Življenje zmaguje«, ki jo je kot tretjo slovensko noviteto na celjskem festivalu uprizorilo mariborsko gledališče, segel po sodobni in zelo aktualni temi. Upodobil je ljubezensko zgodbo Zora, radijske napovedovalke, ki jo imajo v nekem manjšem slovenskem mestu za laškoživko, in Draga, novinarka, ki bi se mu menda etiketa: slabši in skesan podlež, še najbolj prilagala. Avtor je glavno žensko osebo prav dobro orisal in psihološko utemeljil. Pokazal nam jo je kot poštno žensko, ki ne more imeti otrok in zaradi tega išče tolažbe v ljubezenskih dogodivščinah, kjer doživlja razočaranje za razočaranjem. Njeno razmerje z Drago pa je zadnja kapljica v prepelno čašo gorja. Ko mu pove, da je z njim zanosila, jo Drago zapusti. Glavni junak je manj prepričljiv kakor Zora, kajti njegovo nepričakovano očiščenje na koncu drame je psihološko neutemeljeno in vse preveč spominja na ameriške »happy-ende«.

To zgodbo je Hofman obdelal na način, ki precej spominja na filmsko tehniko. Drago se spominja ob poročni postelji svoje ljubice, najvažnejših dogodkov iz njune ljubezni, s katerimi se gledalec seznanja v retrospektivnih prizorih. Leti pa so marsikaj nasilno vključeni v dejanje in ga razbijajo. Hofmanu ni uspelo skozi vso dramo obdržati dramatsko napetost, ker so retrospektivni prizori bolj pripovednega kot dramatskega značaja. Avtor je skušal popraviti to pomanjkljivost z vpletanjem stranskih oseb — direktorja radijske postaje in radijskega inspicienta — v zgodbo, vendar je s tem dosegel prav nasproten uspeh: drama je postala še bolj neenotna.

Napake, ki sem jih Hofmanovi drami očital, so zgolj formalnega značaja, kajti podčrtati moram, da njegovo delo predstavlja resen poizkus, dati sodobnemu življenju ustrezno odsko podobno. Po tej plati je drama »Življenje zmaguje« doslej največja pridobitev celjskega festivala. Režiser Zizek je rutinirano rešil svojo nelahko nalogo, kajti Hofmanova drama zahteva številna prizorišča in hitre izpremembe. Rijavčevi sceni se je poznalo, da ni bila pripravljena za celjski oder, čeprav to še ne pomeni, da je bila neomisljena. V glavnih vlogah sta nastopila Angela Jankova in Anton Trpin. Njena kreacija je bila topla in doživljiva, v njegovi pa je prišla neenotnost glavnega junaka in njegova psihološka neutemeljenost še bolj do vejljave.

Četrtek, 12. maja

Krstna uprizoritev »Kriminalna« zgodbe Jožeta Javorška je vplivala na gledalce kakor prilejen odhiti po težkem delu. Človek je imel vtis, da prisostvuje predstavi kakšnega svetovnega, ali najmanj pariškega

timo v Javorškovem besedilu. Med drugim je celo miličnika spremeniil v policaja iz rajne cesarsko-kraljeve Avstrije, kar je bilo v očtni diskrepanci s tekstom, kjer se omenja ljudski odbor.

Vsekakor pa moramo zapisati, da je Javorškova »Kriminalna« zgodba odsko zelo spretno napisano delo, ki je postalo v Hjenovski domiselni režiji in Jovanovičevi modernni sceni predstava na evropski ravni. Med igralci me je ugodno presenetil Marijan Dolnar kot Matija Klanec, zlasti zato, ker sem zasledoval njegov igralski razvoj od statista do karakternega igralca, ki je bil presenetljivo hiter. Odličen je bil tudi Janez Skof, ki mu je bila vloga Marka Zidarja tako rekoč pisana na kožo, Pn.

Študentje na zelenih travnikih

Pravzaprav zelenih travnikov niti nimamo, saj so naša igrišča le pokrita z lešem, a o borbi za naslove lahko govorimo. Prav te dni so naši športniki v sredi najhujšega boja za točke. In moramo priznati, da se kar dobro drže.

ASKOVA LEKCIJA

Ker so že košarkarji med najbolj priljubljenimi v Ljubljani, začnimo pri njih. Po dolgem času so nastopili spet na domačem travniku (beri leš) in razveselili veliko število svojih navijačev. Menda so bili stekleni kot sardale v steklici, ko so gledali tekmo ASK : BSK. No, bili so poplačani za svoj trud, kajti tekma je bila lepa, saj je ASK prikazal igro, ki je vse navdušila. BSK ni mogel nič storiti in se je boril samo za to, da bi dobil čim manj zadetkov v svoj koš. No, pa tudi to jim ni povsem uspelo, kajti naši so jim nasuli kar 65 košev, kar je za zelo lepa mera. Najbolji igralec je bil Lampič, ki je nezadržno prodiral pod nasprotnikov koš. Manj razveseljiva je bila vest o porazu v Monteznim in tako je izjava Kristiančiča (če premagamo Montezno, bomo državni prvaki) padla v vodo.

ŠAHISTOM ČESTITAMO!

Sedaj še nekaj besed o tistih, ki se bore na črno-belih poljih. Le-ti so prijateljem šaha že nekaj dni »navijali« živce, kajti Gabrovšek je precej nesigurno igral proti koncu slovenskega šahovskega prvenstva. Puc mu je bil za petami in je za las je manjkalo, da ni šlo prvenstvo po vodi. Toda kar je je in Gabrovšek Zdravko, član Olympie, je slovenski šahovski prvak. Vodil je od začetka do konca turnirja, kar je nemajhen podvig. Le enkrat je izgubil, premagal ga je Tomšič, kar bi bilo kmalu usodno. Omenimo lahko še tretje mesto Groseka, prav tako člana Olympie, ki seveda prav tako pomeni lep uspeh.

AOK NABIRA TOČKE

Znano je že, da je AOK izgubil tekmo proti Iliriji prav po nepotrebnem. Verjetno jim bo prav ta poraz dal še mnogo misliti, ko bodo na koncu prvenstva računali, kje so izgubili točke, ki bi jih tako potrebovali. A kljub vsemu jim moramo priznati, da so spet zabele-

PREPIRI JUDOISTOV

Pred nedavnim so imeli tekmovalne tudi člani našega judo kluba, ki so se pomerili v prijateljskem srečanju z ekipo Ljubljane. Dvojboj se je končal neodločeno, kar je, sodeč po borbah, popolnoma realen rezultat. Zanimivo je, da je neki članekar pisal v Ljubljanskem dnevniku o takem dvojboju, kot ga še ni videl, o nepravilnih borbah, o slabem strokovnem znanju enega najvidnejših jugoslovanskih judo strokovnjakov dr. Reje. Baje je tudi sojenje Lavriča izzvalo ogorčene proteste med gledalci, ker je prinašal nerazumljive odločitve. Toda vse to ni važno. Res je, da je bil dvojboj prijateljski, da so bile borbe zelo lepe in da so gledalci zadovoljni odšli iz dvorane.

Naročite se na »Tribuno«!

Odbojkarice »OLYMPIE« s svojim trenerjem

Naredimo vsaj nekaj

Vprašanje igrišča je še vedno odprto

Ze večkrat smo pisali o problemih športnih igrišč, kaj so za naše študente tako velikega pomena. Brez športnih prostorov si namreč ne moremo zamisliti pravilnega športnega dela, ali vsaj takega ne, kot smo si ga v novem društvu zamislili. Ker mnogokrat slišimo na različnih mestih vprašanja, kaj bo s temi igrišči, o katerih smo tolikokrat govorili, kaj bo z našo telovadbo na prostem, smo se odločili, da tudi v našem listu napišemo o tem nekaj vrste.

Znano je, da je bil med fakultetna tekmovalja. Ta stvar ne bi zahtevala velikih finančnih sredstev in je res škoda, da so ti tereni neizkoriščeni. Če bo šlo vse po sreči, bomo lahko že v jeseni vadili na novih igriščih. Tudi travnatega terena, ki nam je namenjen, ne smemo zanemariti. Kljub temu, da je neurejen in da ne moremo pristeti v uporabo. Računali smo že, da bodo na tem zelenem travniku telovadili in igrali mnogi študentje in končno tudi to, da bo postal ta teren prostor za vzgojo bodočih športnih učiteljev in trenerjev, prostor za Inštitut za telesno vzgojo. Ze smo sredi športne in telovadne sezone, a teren v Tivoliju je nedotaknjen, tak kakršen je bil. Ali ne bo nič? — To vprašanje smo silšali že nešteto krat. Celotaki pogovorov ni manjkalo, da se Olympia premalo briga za vse to ter da bo ta prostor dobil Partizan. Spet drugi so trdili, da si je ta prostor že zagotovil Odred, študentje pa smo spet »skoz padli«, kot pravijo.

No, vsi tisti, ki ste razširjali take govorice, ali tisti, ki ste jim pomagali, bodite pomirjeni, kajti tu je kaj malo resnice! Res je to, da ne moremo pričeti z deli na tem prostoru, ker bo tu po vsej verjetnosti potekala nova obzovna železniška proga, ki bo prav na tem mestu zavila v predor pod Rožnikom. Gotovo je, da potemtakem ne moremo zaenkrat nič storiti. Vsem nezaupnežem pa naj povemo, da so člani našega odbora Olympie stalno v stiku z MLO in si misliti, da bi ta prostor dobil kdo drug. Takoj, ko bo delo pri načrtih za novo progo končano, ko bo določena trasa za železnico, takrat bomo lahko pričeli. Kdaj bo to? Na to vam na žalost ne moremo odgovoriti, ker imajo tu besedo urbanisti.

In kaj naj storimo sedaj? Ali bomo ostali pri tem kar imamo, to se pravi, pri majhnih igriščih pod Cekinovim gradom? Vsekakor bi tu morali vsaj nekaj storiti. Kot obeta UO Olympie, bodo uredili v kratkem prostor ob novem muzeju, ki je že izravnano. Tu bi bilo potrebno le nekaj kamionov leš in lahko bi uredili 4-5 lepih odbojarskih igrišč, ki bi bila primerna za trening ali med-

Načeno vprašanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drugo vprašanje je, če je ta skiep umesten tudi za meduniverzitetna tekmovalja. Ali bo tako tekmovalje res merilo moči naših univerz? Tu lahko trdimo, da s tem ne moremo reči, da je na tej ali oni univerzi šport bolj razvit. In prav to je končno cilj meduniverzitetnih tekmovalj. Pri tem moramo tudi povedati, da je položaj naših univerz v tem pogledu precej različen. Najbolje je za Beograd, kjer imajo samostojne klube, ki tekmujejo na univerzitetnih tekmovaljih, medtem, ko so vsi naši klubi vključeni v Zvezo športov, kar jim omejuje pravice sodelovanja na študentskih prvenstvih. In končno, ali ni pravica študenta, če je član ZŠJ, da zastopa svojo univerzo na takem tekmovalju. Ni dvoma, da so bila doslej meduniverzitetna tekmovalja ena najbolj kvalitetnih v državi, in so koristila v mnogih primerih afirmaciji študentskega športa. Zato, če je nek študent na primer dober košarkar (n. pr. Kristiančič), mu še ne smemo preprečevati nastop na državnem študentskem prvenstvu. Za ta primer bi bila morda najboljša neka kompromisna rešitev, da bi na tekmovaljih take vrste lahko tekmovali študentje, ki so člani študentskih klubov in sekcij, pa čeprav so vključeni v Zvezo športov.

Vsekakor je zadnji sklep Centralnega športnega odbora izzval mnogo debat in prav je, da si tu ustvarimo mnenje in ugotovimo, kaj je prav in kaj ne. Prav zato je športna stran v Tribuni vedno odprta za take načelne odgovore.

JUDO

Branik : AJK Olympia 6:6

Mariborski judoisti so se za srečanje z Olimpijo temeljito pripravili in se Ljubljanskemu občinstvu predstavili kot mlada homogeno ekipa. Glede na njihov prvi nastop pomeni neodločen rezultat v dvojboju z renomiranim nasprotnikom lep in vzpodbuden uspeh. Olimpijci se bodo morali v bodoče resneje potruditi pri treningu, če bodo hoteli obdržati svojo tradicijo najboljših judoistov Slovenije. Vse borbe so bile zanimive, posebno lepo tehniko pa sta prikazala Ljubljantana Lonik in Iršič.

Tehnični rezultati (provolnomenovani so člani Branika): Korošec : Zidarč 2:0, Meznarič : Kolnič 0:2, Filipič : Zizek 0:2, Znidaršič : Bežan 2:0, Molik : Vresk 2:0, Vizele : Iršič 0:2. Sodil je zelo dobro Ljubljantanc Mejac.

M. Arko

Janez Eržen in Marija Goršičeva v »Kriminalni zgodbi«

Japonska

Preveč univerz ali premalo

Trenutno se razpravlja o tem, ali je povojni visokošolski sistem potreben reforme. Posebno se diskutira o prevelikem številu univerz in koležov. Ob zaključku vojne je bilo na Japonskem 18 državnih univerz, 3 javne in 29 privatnih. Sedaj pa obstaja 72 državnih, 34 javnih in 121 privatnih univerz. Ugotovili so, da se je akademski nivo študentov s povečanjem števila univerz poslabšal. Ravno tako negativno pa vpliva na akademsko izbrabo tudi povečanje števila študentov. Zveza japonskih delavskih organizacij je pričela z akcijo za zaposlitev 138.000 študentov, ki bodo letos končali študij.

Bido je uspešno napadel. Prejšnji teden je bil dvojboj med Olympio in Ljubljano.

Lepo vedenje in...

Kultura vedenja spada k splošni izobrazbi. Kot šolani zemljani jo moramo imeti v malem prstu. Kdor se hoče lepo vesti, mora poznati bonton, ni pa nujno, da se vsak, ki pozna bonton, tudi lepo vede. S tem članicem »dajemo na diskusijo« teze o vedenju študentov. Upamo, da bodo te vrstice koristno služile svojemu namenu.

Na predavanju.

Na predavanju se vedemo podobno kot v gostilni, kajti oboje spada pod državni proračun in iz njega dobiva dotacije. Najbolje se na predavanju počutimo, če lahko zaspišmo. Spajanje na predavanju je za študenta zelo koristno, ker pozabimo vse, kar profesor predava. Posamezniki pa niti v spanju ne morejo držati zaprtih ust. Taki hropejo in smrčijo, kar včasih slabo vpliva na profesorja in zato ekvipodira. Na predavanju spimo v sedemdeset položaju, brez spalne srajce ali pižama. Tudi pogovori, obujanje spominov, pustolovska doživetja in podobne vrste literature so primerno sredstvo, da lahko vzdržimo na predavanju. Če nam je dolgočasno, se vede-

mo, kot bi nam vse povedano bilo sila zanimivo, kajti s predavateljem se ne srečujemo samo na predavanju, ampak tudi na izpitih. V tem slučaju bo profesor po načelu enakopravnosti vračal z isto mero. Na izpitu bo spal, kar bo imelo za posledico, da boš ob razglasitvi izpitnih rezultatov tudi ti spal.

Na seminarju.

Seminar je, z medicinskim jezikom povedano, za študente obdukcija. To so običajno najtežji trenutki našega življenja. Profesorjeva naloga je, da izvele, kar se da. Na vprašanja se odgovarja z molkom po filmu: »Molk je zlato«. Na splošno pa je molčanje tudi na izpitih zelo razširjeno in ni čudno, da ga smatrajo kot poglavito vrlino lepega vedenja. Slušatelji, ki berejo seminarjska dela, jih morajo brati tako hitro in površno, da se ne more razumeti smisla nobene stavke. V takem primeru bo njihovo delo proglašeno za znanstveno.

Na ulici.

Ulica je javen kraj, kjer se spoznava utrip sodobnega živ-

ljenja, zato mora biti študent na njej naraven in družaben. To dosežemo na različne načine in precejšnjega pomena so tukaj individualne iznajdljivosti in sposobnosti. Jezik študenta je masten in neslan. Nič ne de, če besedni zaklad mladine slabo vpliva na apetit starejših ljudi. Se bomo že privadili novim prilikam, ki zahtevajo odporne želodce.

Po ulici ne hodil sključen kot Angličan, temveč vedno opazuj okolico in ogleduj ljudi. Če si fant, te naj moški spol ne zanima. Pri ženskah pa opazuj in ocenjuj noge, kar spremljaj z glasnimi komentarji in mimičnimi izrazi na obrazu. Izloženost okna pusti pri miru. Zaustravljanje pred izložbami je žensko opravilo, zato se ne mešaj v njihove zadeve. Zvižgaj in poj, kadar te je volja, kajti godba je ljubezni hrana. Slušateljice naj hodijo pokončno in naj ne opazujejo očarljivo mladih gospodov.

V študentski menzi.

V študentski menzi sedi spodobno, seveda, če dobiš prostor. Če stoji obeduješ, obeduj v položaju »na mestu voljno«. Ne glej okrog, ne vpij in ne mežikaj kolegicam, da se jim ne zaleti. Če si strežnik umiva v tvoji juhi prste, ga obžaluj, kajti siromak nima kopalnice z umivalnikom, za javno kopalnico pa nima denarja. Bodi potrpežljiv, ko ure dolgo čakaš in odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo. Če dobiš med makaroni žebelj, zapri oči in dobro prebavi. Sploh se pa ne pritožuj v menzi, niti kjerkoli drugje, če hočeš, da ti bo dobro na zemlji. T. Komar.

VESELE. A RESNIČNE

Potovanje v sanjah

Zdravnik je iz množice bolnih na Studencu, ki so se sprejeli po dvorišču in si radovedno ogledovali mlade medicine, izbral najbolj zgovornega.

Zdravnik: »Ali bi šli domov?«

Pacient: »Saj nam je tukaj dobro. Vsak trenutek nas lahko prepeljejo na Dunaj, v Moskvo, Berlin, London in celo na Mars.«

Zdravnik: »Vidite, kako bedasta izjavate!«

Pacient: »Ampak samo v sanjah, seveda!«

Puška je zanič

Zgodilo se je to na strelišču, na zadnji uri predvojaške vzgoje nekega letnika pravnikov. Na vrsti za streljanje je bil vidnejši funkcionar fakultete. Pograbil je puško in sprožil. Toda ni počilo. Zopet je napel petlina in sprožil. Strela od nikoder.

— Tovariš kapetan, ta puška ne strelja.

— Kako to?

— Dakrat som napel, pa zaman!

— Kako boste streljali, ko pa niste napolnili puške! Manjka vam naboj v cevi. Tako lahko napejete v nedogled — je modroval predavatelj.

Radovednost se maščuje

Nedavno so slušatelji pravne fakultete obiskali nekatere kazensko-poboljševalne zavode v Sloveniji, da bi se seznanili z življenjem kaznjencev v teh zavodih.

Kot je znano, so slušateljice prava že na splošno znane

kot precej zvedave in radovedne. Vse so hotele odkriti, vse videti. Te njihove vrline so prišle na ekskurziji do popolnega izraza.

Slušateljica: »Tovariš paznik, prosim povejte mi, kaj je v tej sobi?«

Paznik: »Poglejte kar sami. In slušateljica je v mračni sobi odkrila »kiblo«.

Dober strelec

Predvojaška vzgoja se je letos končala na strelišču. Na splošno so rezultati streljanja zelo slabi in paradoksalni. Ne vemo, kaj je temu vzrok, ali slabe puške, ali pa slabi in neizveščani strelci. V neki grupi je cilj zadel samo slušatelj, ki je popolnoma slep in brez očal sploh ničesar ne vidi. Največji vic je v tem, da je streljal brez očal.

Tujina, usmili se nas!

Prošnje za privatno prakso v inozemstvu so gotovo najboljše dokaz, kako poceni prodajajo nekateri študentje svoj narodnostni ponos in ugled, ko — gre za njihove interese. Dovolj često v teh sestavih beremo najrazličnejše izmišljotine in prikazovanja razmer, ki zdaleka ne odgovarjajo naši stvarnosti. Tako so neredki prikazi, da je naša industrija pod črto, ki beži na termometru nič stopinj. Pir nas se ne more nič videti in ni pogojev, da bi študent na praktiki v domačih podjetjih izpopolnil svoje znanje. Na žalost še vedno drži, da naši ljudje vse kar je tuje, bolj čislajo, domačih stvari pa ne znajo ceniti. Vsaj študentje bi lahko razumeli, da tako pljujejo v svojo lastno škodo.

V parku se pa res ne da študirati

GLOSE-ŠALE

Profesorska raztresenost

Obiski tujih znanstvenih delavcev danes niso več redki, kajti vse bolj je potrebno za plodno znanstveno delo poglabljeno mednarodno sodelovanje strokovnjakov in navozovanje stikov s tujino. In tako je že na tem božjem svetu da se vsakemu tujcu v čast prirejajo banketi, da bi se stiki in zbliznanja postavili na trdno podlago.

Nekdo od visokih upravnih funkcionarjev univerze je dobil prijetno dolžnost, da organizira slavnostni banket pred odhodom tujih gostov. Da, na sestanku, ko so govorili o organizaciji banketa, je bil po stari profesorski navadi raztresen. Beležil ni ničesar, kajti beležke sestankov je običajno že drugi dan izgubil. Priprave pa so kljub temu potekale v najlepšem redu.

Prišel je dan banketa. V družbi petnajstih krožnikov ob pogrnjeni mizi je čakal na prihod gostov. Ura, ob kateri bi se moral banket začeti, je že zdavnaj minila in moč je klub temu vztrajno čakal ob pogrnjeni mizi. Od povabiljenih ni bilo nikogar. Po brezupnem čakanju ga je minila potrpežljivost in izginil je v temi.

Naslednji dan je izvedel, da so se vabila za banket glasila na četrtek zvečer, medtem ko je profesor v hotelu dal naročiti večerjo in sedel za pogrnjeno mizo v sredo zvečer.

Obrni ključ dvakrat

Na slaviški so prišli do svojstvene in originalne zamisli. Sistem študija je treba prilagoditi novim pogojem in dati študiju novo vsebino. Zastarelost so slavnostno odvrtno, zato so v iskanju novih oblik dela pravi mojstri. Za zboljšanje študija bodo naredili vsakemu, ki bo vložil prošnjo, ključ od seminarja, kjer bo lahko in-

... samo še marjetkine oči!

Kulturne vesti

Prvi teden je gostovalo pri nas Beogr. dramsko gledališče, eden naših najmlajših gledaliških kolektivov, ki pa si je s svojim uspešnim delom že utrdilo svoj obstoj in sloves. Že po prvih uprizoritvah je bilo lahko vsakomur jasno, da je njihovo delo polno mladostnega zanosa in hotenja spoznati in dati umetnosti, kar umetnost od interpreti zahteva. Vsekakor gre tu priznanje tudi Akademiji, za igralno umetnost v Beogradu,

saj je večji del članov tega igralnega kolektiva tudi dišiplomantov in slušateljev te šole.

V Moderni galeriji v Ljubljani je bila 18. t. m. odprta zredno zanimiva razstava kiparskih del in risb angleškega kiparja Henryja Moora, ki je za svoja dela sprejel nagrado beneške biennialne razstave. V kratkem bo v Moderni galeriji odprta še razstava tržaškega umetnika, slikarja Lojzeta Spacala.

KAJ JE NAROBE?

V našem društvu sta dve sekciji, o katerih se vedno govori na raznih sejah UO Olympie, verjetno pa govore o tem tudi drugod. To sta sabljaška sekcija in klub za namizni tenis.

O sabljačih že dolgo nismo nič slišali, znano je le to, da so celo zimo uporabljali telovadnico, za katero je moralo društvo prispevati precej denarja. O kakih uspešnostih ni govora, o kakih uspehih na tekmovalnih pravih takih ne. In menda so sabljači sami že spoznali, da tako ne gre ter sklicali sestanek in sklenili, da bodo polzkusili znova. Se nekaj: Dosedanji predsednik sekcije je izstopil iz svojega društva!

Kljub temu ne moremo sabljačev povsem obsoditi. Sabljanje namreč ni šport, pri katerem bi sodelovalo veliko ljudi. Rekviziti, od mečev do floretov, so preveč dragi, da bi lahko sabljajo v enem klubu n. pr. 100 ljudi. Ni čudnega ni torej, če šteje torej naš študentski klub samo 20 ljudi. Kvalitete seveda tudi ni, ker so vsi najboljše sabljači zbrani pri Odrdu, pri naši sekciji pa so sami začetniki. Torej jim ne moremo veliko očitati, a vendar je vprašanje, če ima ta sekcija v našem društvu pravico obstoja. Stremimo namreč za takimi klubi in sekcijami, ki bodo pritegnili v svoje vrste čim več ljudi, za takimi, ki bodo merilo v študentskem športnem življenju. In tega za sabljaško sek-

cijo prav zares ne moremo trdit!

Mnogo bolj važno pa je vprašanje namizno teniškega kluba. Znano je, da smo tudi o tem klubu govorili, prav tako o klubih in sekcijah. Ali naj to sekcijo razpustimo, ali ne? Ni namreč ne duha ne sluha o kakih tekmovalnih, ne slišimo nič o kakih medfakultetnih prvenstvih, ni se še zgodilo, da bi prišel predstavnik tega kluba na sejo Olympie. In vendar se je oglašil pred dnevi nekdo, ki je bil tako nesramen, da je zahteval — denar. Seveda ga ni dobil, pač pa smo ga povabili, naj se udeleži seje odbora, kjer bomo govorili o njihovem klubu. Povabilo je bilo zastojno, kar smo že vnaprej pričakovali. Tako ni čudno, da je padel predlog, da bi to sekcijo razpustili, kajti namizni tenis je igra, ki vzbuja pozornost velikega števila študentov. Je igra, s katero se zabava skoraj vsak, seveda, če ima za to priložnost. Prav zato je ta sekcija potrebna, saj lahko opravi veliko delo. Namizni tenis zahteva zelo malo finančnih sredstev, sedaj tudi žogice niso več problem in prav gotovo bi se v društveni blagajni našlo mnogo več denarja za to športno panogo, če

IZ VSEH STRANI

Problemi gradnje ŠTUDENTSKEGA NASELJA

Cas glavne gradbene sezone je tu. Študentje se zama zira na prostor, kjer naj bi zgradili zasadišči lopate za gradnjo menze. Imeli smo tiho željo, da bi na jesen že posedli za mize v novi menzi, kjer ne bo takšne stiske za prostor kot sedaj. Se bolj bi se pa tega razveselilo kuhinjsko osebje, ki sedaj dela v nemogočih pogojih.

Toda te nade so ne boče realizirane. Vzrokov za to je več, morda so res objektivni ali pa tudi ne. Dejstvo samo pa je nespremenljivo.

Tu pa je še tudi drugi problem. To je gradnja centralne

kurjave in kotlarne, ki bi bila v kletnih prostorih nove menze. Novozgrajena bloka sta namreč grajena brez dimnikov za peč. Torej do jeseni, bolje do nastopa zime, bi morala biti kotlarna gotova. Gradbeniki sicer trdijo, da bi bila gradbena dela lahko izvršena, če... Ta včas pa je problem nabave kotla.

Za prvo fazo gradnje, oziroma ogrevanje novih blokov bi potrebovali en kotel. Nabavi naj bi ga v inozemstvu in zato potrebujemo najmanj 15 milijonov deviznih dinarjev. Teh pa investitor nima.

Kotle izdelujemo sicer že tu doma, a bi namesto treh za celo naselje potrebovali 18 in šest kurjačev namesto enega. Doba trajanja naših kotlov pa je 5 let, a inozemskih (čeških, katere bi nabavili) pa 14—16 let. Tudi izraba kurilne moči je 62% nasproti 48% pri naših.

Vsi podatki, da ne govorimo o štirikratni povečavi prostorskega kompleksa kotlarne, govorijo za nakup v inozemstvu. Toda kje dobiti devizna sredstva, ki jih investitor ni niti predvidel niti zanje zaprosil ob sprejemanju proračuna? Študentje upamo, da se bo našel

kje kakšen izhod in nam bodo odgovorni forumi priskočili na pomoč. Kajti nabava peč in montaža bi stali lepe denarje, za katere bi bili oškodovani študentje, ker bi to bila sredstva, namenjena za nadaljnja gradbena dela. Se manj prijetno pa bi bilo prezimovati v mračnih sobah.

Tečaj posebne vrste

Ze v mnogih primerih smo ugotovili, da je delo naših klubov pomanjkljivo predvsem v delu s študenti. Lahko rečemo, da se vsi klubi brez izjeme zanimajo samo za to, kako bi dosegli čim lepši uspeh v ligi, kako bi si pridobili čim več dobrih igralcev. Tako je delo kluba osredotočeno na tistih 10 ali 20 tekmovalcev, ki se vozijo iz tedna v teden iz kraja v kraj. Velike vsote denarja gredo za vse to, samo za teh nekaj ljudi.

To je pravzaprav osrednji problem, ki ga moramo rešiti, ker bomo sicer odstopili od načel. A o tem ne bomo govorili na tem mestu, sporočili bomo le enega prvih ukrepov Olympie, da bi se to stanje izboljšalo. Upravni odbor je namreč skupno z inštitutom za telesno vzgojo v Ljubljani sklenil, da bo priredil poseben tečaj za športne funkcionarje, ki bo letos avgusta v Rovinju.

Kaj je namen tega tečaja? V prvi vrsti seveda osnove športa

Ceylonske filme smenjajo v Indiji

Filmi SINHALESE postajajo čedalje popularnejši. Večina pa jih ni posnetih na Ceylonu, pač pa v Indiji, kar povzroča polemiko med domačini. Saj je bilo izmed desetih filmov posnetih v Indiji kar devet. Domačini se vprašujejo, kdaj bo temu konec. Producenti pa pravijo, da so filmi narejeni na Ceylonu, umetniško slabši in imajo tudi manjši finančni uspeh, ker še nimajo modernih študijev in strokovnjakov.

Aprila so posneli film, ki komemorira nastanek budhizma. Film so posneli po knjigi znanega pisatelja W. A. Silva. Smešni so ga na Ceylonu, v Indiji, Burmi in na Japonskem.

Štejte mesece

Era ekskurzij je v zlati dobi. Tudi medicinci so se pred dnevi napolnili na Studenc, seveda zgolj v študijske namene. Obisk umobolnice je bil po svoje zanimiv, kajti vsakega je zanimalo življenje pacientov na Studencu. Da bi študentje čimveč odnesli od ekskurzije, je zdravnik opisal zdravstveno stanje posameznih pacientov. Med drugim je poklical tudi nekega paraličnika in mu postavil nekoli-

Po tekmi

vprašan, da bi obiskovalci lahko spoznali njegovo duševno stanje.

- Koliko poklicev imate?
- Milijon.
- Našajte mi mesece!
- Januar, februar, marec, april, ...
- Ne tako. Našajte mi jih od zadaj naprej.
- Pacient molči.
- Pravite, da imate milijon poklicev, pa ne znate prešteti mesecev.
- Oprostite, gospod doktor, ampak s takimi oslarijami se nisem nikoli prej ukvarjal.

Studentje — delavci v Italiji

(Nadaljevanje na 2. strani)

sedaj že nekaj mesecev mora od ure do ure opominjati, kaj mora ob določenem času storiti, in to od jutranje kave do večernega sprehoda.

Pri problemu študentov-delavcev, ki po osem ur na dan delajo v raznih poklicih in opravljajo na tisoče najrazličnejših opravil, zato da bi lahko študirali, prihaja do popolnega izraza vse nasprotje med današnjo italijansko stvarnostjo ter željami in prizadevanji tisočev mladih ljudi.

Vse te stvari bi navsezadnje bile lahko tudi smešne, če bi se s tem ne ukvarjali ljudje zato, da se preživljajo, da doštudirajo in končno vendarle dostojno zaživijo.

Dne 12. junija bo Aeroklub priredil v Ljubljani veliki letalski miting, na katerem bo sodelovalo tudi vojno letalstvo